

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: E.Badan-Melnic)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A.Bostan, A.Pahopol, V.Negru)

ÎNCHEIERE

16 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Sveatoslav Moldovan
Mariana Pitic

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de Sergiu Butnaru împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, intervenient accesoriu Ministerul Afacerilor Interne cu privire la recunoașterea ilegală a refuzului, obligarea efectuării recalculării pensiei reieșind din recalculul vechimii în muncă,

împotriva deciziei din 11 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 12 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 22 octombrie 2018 Sergiu Butnaru a depus cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, intervenient accesoriu Ministerul Afacerilor Interne cu privire la recunoașterea ilegală a refuzului, obligarea efectuării recalculării pensiei reieșind din recalculul vechimii în muncă.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că a activat în organele afacerilor interne pînă la 10 iulie 2009, după care a obținut calitatea de pensionar pe linia Ministerului Afacerilor Interne.

Din considerentul că vechimea în muncă i s-a calculat fără avantaje, reclamantul s-a adresat Ministerului Afacerilor Interne cu cerere prealabilă, prin care a solicitat recalcularea și includerea în vechimea în muncă perioada în care a lucrat cu avantaje în calitate de polițist în cadrul Batalionului Serviciului Pază și Escortă, care prin ordinul nr. 96 din 20 martie 2013 a Ministerului Afacerilor Interne a fost satisfăcută.

Având în vedere că la 21 mai 2018 Direcția de Poliție a mun. Chișinău a Inspectoratului General al Poliției a eliberat confirmarea nr. 7882, potrivit căreia vechimea în muncă a reclamantului a fost recalculată cu avantaje, la 10 august

2018, reclamantul cu tot pachetul de documente s-a adresat către Casa Teritorială de Asigurări Sociale cu cerere pentru introducerea modificărilor în valoarea cuantumului pensiei, însă actele nu i-au fost primite, motiv pentru care la 20 august 2018 a depus cerere prealabilă la Casa Națională de Asigurări Sociale, prin care a solicitat efectuarea recalculării pensiei, însă fără careva rezultat.

Din considerentul că Casa Națională de Asigurări Sociale i-a refuzat în examinarea cererii de recalculare a pensiei reieșind din recalculul vechimii în muncă, a fost depusă prezenta cerere de chemare în judecată.

Sergiu Butnaru a solicitat declararea ca fiind ilegală a refuzului Casei Naționale de Asigurări Sociale în examinarea cererii prealabile, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a-i efectua recalcularea cuantumului pensiei, începând cu 1 august 2007, luându-se în considerare recalculul confirmat de Direcția de Poliție mun. Chișinău, prin confirmarea nr. 7882 din 21 mai 2018, repararea de către Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova a prejudiciului moral estimat la suma de 5 000 lei și compensarea cheltuielilor de judecată suportate pe marginea prezentului litigiu.

Prin hotărârea din 12 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Butnaru a fost admisă parțial, fiind declarat ilegal refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale de a examina cererea prealabilă și s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale de a efectua începând cu data de 10 iulie 2009 recalcularea pensiei lui Sergiu Butnaru, luându-se în considerație confirmarea nr.7882 din 21 mai 2018, eliberată de Direcția de Poliție a mun. Chișinău. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 11 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 12 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanțele de judecată au constatat că reclamantului – intimat din start i-a fost calculată pensia în mod eronat, pentru o vechime în muncă calculată fără avantaje, deși acesta beneficia de dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje încă la momentul stabilirii pensiei din 10 iulie 2009.

Instanțele de judecată au mai reținut că, în cauză se atestă situația în care reclamantului la momentul pensionării i-a fost calculate eronat vechimea în muncă, iar drept urmare, eronat i-a fost stabilit cuantumul pensiei și până la moment, acesta a primit pensia diminuată cu suma neachitată la timp din vina organului care la momentul pensionării deținea competența de calculare a vechimii în muncă și stabilire a pensiei.

Prin urmare, suma pensiei neprimite de reclamant din motivul calculării eronate a vechimii în muncă, urmează a-i fi recalculată și achitată ultimului fără limită de timp, având la bază confirmarea nr. 7882 din 21 mai 2018, eliberată de Direcția de Poliție a mun. Chișinău. Or, Sergiu Butnaru nu a primit pensia cuvenită din vina organului care i-a stabilit-o, iar neachitarea acesteia în momentul depistării erorii, ar constitui o lipsire nejustificată a ultimului de valoarea patrimonială care i se cuvine în baza legii.

Reieșind din faptul că în cadrul judecării cauzei s-a constatat că Casa Națională de Asigurări Sociale neîntemeiat a refuzat reclamantului recalcularea pensiei neplătite din vina organului care inițial i-a calculat eronat vechimea în muncă, instanțele de judecată au conchis de a admite acțiunea în această parte, declarând ilegal refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale în examinarea cererii prealabile privind recalcularea pensiei reclamantului.

La fel, instanțele ierarhic inferioare au relevat că anume Casa Națională de Asigurări Sociale este organul abilitat prin lege cu competență de recalculare a pensiei colaboratorilor organelor afacerilor interne. Aceasta deoarece începând cu 1 ianuarie 2017, Casa Națională de Asigurări Sociale a preluat atribuțiile de stabilire și plată a pensiilor persoanelor din trupele organelor afacerilor interne, fiind astfel, instituția abilitată cu competența de achitare a pensiilor și alocațiilor lunare persoanelor, din trupele organelor afacerilor interne.

Respectiv, anume din acest considerent în speță s-a dispus obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a efectua recalcularea cuantumului pensiei lui Sergiu Butnaru, începând cu 10 iulie 2009, luându-se în considerare recalculul confirmat de Direcția de Poliție mun. Chișinău, prin confirmarea nr.7882 din 21 mai 2018.

Cu referire la pretenția din acțiune privind repararea prejudiciului moral cauzat, aceasta a fost respinsă, deoarece reclamantul nu a argumentat și nici nu a prezentat careva probe admisibile și pertinente, care ar demonstra cauzarea suferințelor psihice și fizice de către autoritatea publică prin actul contestat. Or, eroarea autorității publice din vina căreia reclamantului i-a fost achitată pensia până la moment în mărime diminuată, se datorează incertitudinii legii, care favorizează aplicarea eronată de către subiecții vizați.

Prin urmare, instanțele de judecată au concluzionat că anularea refuzului de recalculare a pensiei și obligarea organului abilitat de a-i recalcula pensia reclamantului, constituie o satisfacție echitabilă pentru acesta. Or, în proces, Sergiu Butnaru nu a probat că ar fi suferit o pagubă inechitabilă cu această satisfacție.

În final, instanțele au reținut că deși interesele intimatului/reclamant au fost reprezentate în proces de către avocat împuternicit în bază de mandat (f.d.6), în proces nu au fost prezentate careva acte justificative care ar confirma achitarea efectivă a sumei solicitate, motiv pentru care cerința privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică a fost respinsă ca neîntemeiată.

Invocând netemeinicia și ilegalitatea hotărârii și a deciziei enunțate, la 1 iulie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale le-a contestat cu recurs, solicitând casarea actelor judecătorești contestate ce constituie obiectul prezentului recurs cu pronunțarea unei hotărâri noi, de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate în referința asupra cererii de chemare în judecată și în cererea de apel anexate la dosar, suplimentar invocându-se că în speță acțiunea urma a fi respinsă, deoarece actele suplimentare ce au servit temei pentru recalcularea pensiei au apărut la momentul emiterii ordinului nr. 96 din 20 martie 2018, în baza căruia a fost eliberată confirmarea cu nr. 7882 din 21 mai 2018.

Respectiv, la momentul stabilirii inițiale a pensiei de către Ministerul Afacerilor Interne, vechimea în muncă a fost calculată corect, iar recunoașterea perioadelor cu avantaje a fost stipulată ulterior, prin ordnului nr. 96 din 20 martie 2018 a Ministerului Afacerilor Interne.

Prin urmare, recalcularea pensiei urma a fi efectuată potrivit legislației în vigoare din momentul apariției circumstanțelor noi, adică de la 20 martie 2018 și nu după cum greșit au obligat instanțele de la data stabilirii inițiale a pensiei.

Ca urmare, instanțele de judecată s-au eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de înfăptuire a actului de justiție, au examinat superficial circumstanțele cauzei, nu au intrat în esența litigiului și nu au apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțând hotărâri neîntemeiate de admitere parțială a acțiunii (f.d.110-114).

Prin referința depusă la 1 septembrie 2019, Sergiu Butnaru a solicitat declararea recursului Casei Naționale de Asigurări Sociale ca inadmisibil, deoarece acesta nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă în coroborare cu art. 193, 195, 230 și 258 Cod administrativ, or, argumentele invocate în recursul enunțat se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că prezentul litigiu a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, care în conformitate cu art. 257 alin. (1) Cod administrativ a intrat în vigoare la 1 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod, Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 a fost abrogată.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar conform art. 245 din același cod, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea

deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 11 iunie 2019 (f.d.95). Respectiv, recursul depus la 1 iulie 2019 (f.d.110) este în termen.

Având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

Examinând temeiurile recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale în raport cu materialele cauzei civile, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul enunțat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 270, 433 lit. a) și 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Mariana Pitic